

Oponentský posudek

Posluchač Husitské teologické fakulty UK Pavel Železník podal na této fakultě diplomovou práci s názvem *Rozbor druhých listů z korespondence Cyrila Alexandrijského s Nestoriem*.

Práce má 81 stran, z toho čistého textu 68. Vedoucím práce je doc. ThLic. Pavel Milko, Ph.D.

Práce má sedm nečíslovaných kapitol včetně závěru. Obsah je uveden v závěru práce, nestandardně před bibliografií a neodpovídá bohatšímu členění práce. Škoda.

V první kapitole *Úvod do problematiky* jsme letmo seznamováni s některými christologickými koncepcemi a jejich autory v období prvních čtyř století.

Druhá kapitola otevírá problematiku *sporu o titul Bohorodička*. Opět letmo se něco dovídáme o Nestoriovi a jeho přístupu. Nešťastnou podkapitolkou je představení Efezského sněmu.

Autoritou, o níž opírá své historické informace je Všeobecný církevní dějepis F. X. Kryštůfka z r. 1883 a Bolotova (*Lekcii po istorii drevnej cerkvi*) z r. 1918. Kritičtější pohled z *Encyklopedického slovníku křesťanského Východu* (Farrugia) kolega odmítá. Jistě na to má právo, ale absence dalších významných historických studií o tomto koncilu je těžko obhajitelná.

Písemné prameny (kapitola třetí) zpočátku trochu napravují dojem z předchozí kapitoly, ale v zápětí opět těžko obhajitelná absence Loofsovy edice *Nestoriana : die Fragmente des Nestorius* a jen letmá zmínka o, podle kolegy Železníka, „zdlouhavá obrana jeho teologických postojů, Kniha Hérakleida Damašského“.

Kapitolou čtvrtou se otevírá hlavní téma diplomové práce korespondence druhých listů z korespondence Cyrila Alexandrijského s Nestoriem. Nejprve je představen a analyzován *Druhý Cyrilův list Nestoriovi*. Analýza je precizní, autor podtrhuje nejzávažnější Cyrilovy dogmatické christologické výpovědi. Oceňuji i pod čarou uvedený řecký text. Pedagogicky přínosná je podkapitola *Přehled tvrzení a jejich rozbor*, kde je jasně vidět rozdílnost výpovědí Cyrila a Nestoria.

Zrcadlově kapitolu čtvrtou odráží kapitola pátá *Druhý Nestoriův list Cyrilovi*.

Tyto dvě kapitoly jasně představují obsah listů, přehled tvrzení a hlavní teologické akcenty Cyrila a Nestoria.

Poslední kapitola se opět stručně věnuje *událostem po sněmu v Efesu: Formulí smíru, odrazu sporu v kanonických pravidlech a vlivu na liturgický život*.

Mám-li hodnotit práci, jsem na rozpacích. Pozitivně hodnotím analytickou četbu a rozbor dopisů a jejich dogmatický rozměr. Pečlivost a akribie neschází. Slabinou práce je však

absence rozsáhlého bádání, jak co se týká efezského sněmu, tak i samotného Nestoria a jeho díla. Chybí mi zásadní studie André Halleuxe „Nestorius. Histoire et doctrine“, *Irenikon*, 66, 1993, pp. 38-51-pp. 163-188. Kolega Železník preferuje ruštinu, text je v překladu na internetu. Chybí mi kontext Nestoriova díla. Neobjevila se vůbec reference na Nestoriana : die *Fragmente des Nestorius by Nestorius, Patriarch of Constantinople, Friedricha Loofse* a mnoho dalších. Je mi jasné, že práce je psána v oboru pravoslavné teologie, ale vědět o určitých posunech, ke kterým došlo v rozhovorech mezi římskokatolickou církví a Asyrskou církví Východu, jež ctí Nestoria jako svätce a svého teologa, má své důvody právě v patrologickém bádání, jež ukazuje na nedorozumění, jež souvisela s Nestoriovými výpověďmi. Tento celkový kontext, do něhož zapadají rozebírané dopisy, by zcela jistě na ně vrhnul nové světlo.

Formální stránka: špatná stylistika, pravopisné chyby, přechodníky!, četné překlepy, špatná terminologie. př.: subordinalisty místo: subordinacionisté, s. 26: "jejich racio (místo: rozum)...zmůžou (místo: zmohou), etc. Styl je místy nevyrovnaný, tj. místo přísné odborné mluvy někde nacházíme autorovy "invektivy", z nichž je znát, komu "straní". To by podle mého názoru v diplomové - odborné - práci být nemělo.

Přes všechny tyto výhrady práci nakonec doporučuji k obhajobě, u níž předpokládám, že kolega Železník neopomene předložit obsah Halleuxovy studie a nové přístupy k problematice.

Václav Ventura

doc. ThDr. Václav Ventura, Th.D.

17. května 2018

